

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pòli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 10. novembra 1880.

O b s e g: Vabilo gosp. družbenikom c. k. kmetijske družbe kranjske v občni zbor v Ljubljani. — O pridelovanji debelega pitanega kostanja. (Dalje in konec.) — Množina poljskih pridelkov je odvisna od množine redilnih snoví v zemlji. — Gospodarske novice. — O veteranskih društvih. (Dalje.) — Slovenski jezik v duhovnih uradnihah na slovenskem Štajarji. — Slovenščina za časa Marije Terezije. — Protestantizem in škof Hren. (Dalje.) — Nekaterih današnjih narodov ženitovanjski običaji. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Vabilo

gospodom družbenikom c. kr. kmetijske
družbe kranjske

v občni zbor v Ljubljani

24. dne novembra 1880.

(Zbor je v dvorani mestne hiše in se začne ob
9. uri dopoldne.)

Program obravnavam:

1. Predsednik odpre zborovanje.
2. Poročilo o delovanji glavnega odbora.
3. Predlog družbenega računa za leto 1878 in 1879 in proračuna za leto 1881.
4. Poročila in predlogi podružnic in predlogi posameznih družbenikov po propisu §. 19. družbenih pravil.
5. Predlog za premembo §. 6. deželne postave od 16. svečana 1879 o ravnanji s plemenskimi junci.
6. Poročilo o podkovski in živinozdravski šoli ljubljanski.
7. Volitev podpredsednika in 9 odbornikov na mesto po družbinih pravilih izstopivših.
8. Volitev častnih in dopisovalnih udov.

Dostavek. Če odbor prejme kako kmetijsko orodje, kako seme itd. za razstavo, se bode to skupno z nekaterimi na družbinem vrtu pridelanimi vrstami krompirja in žitnimi semeni v zbornici razstavilo.

Glavni odbor c. k. družbe kmetijske Kranjske.

V Ljubljani 2. novembra 1880.

Karol baron Wurzbach,

Dr. Jan. Bleiweis,

Gospodarske stvari.**O pridelovanji debelega pitanega kostanja.**

Piše vodja R. Dolenc.

(Konec.)

Kakor je iz podobe 4. razvidno, razločuje se od mene pravi način požlahnitve v piščalko, od nepravega (podoba 3.) v sledečem: Pri nepravem (pod. 3) je en del lubada od lesa podlage odločen ter popolno odvržen, pri pravem (pod. 4.) je pa zeló enaki del lubada sicer od lesa podlage ločen, a ne odvržen, ampak v večih posamesnih odkrkih (Streifen) podlagi puščen. Na piščalki sami je tudi neki sicer majhen, pa vendar jako važen razloček zapaziti. Pri napčnem načinu je namreč zdolnji robec piščalke kar vodoravno prirezan, pri pravem pa vrhu tega še nekoliko v podobi dleta prebijača, proti notranji strani poostren. To poslednje je zaradi tega potrebno, da se piščalka prav tesno za podlagi lubad zarije, kar vspeh požlahnitve bistveno podpira. Pravi način požlahnenja s piščalko popolnem dokončati, ni treba nič drugega narediti, kakor lubadne odkrke podlage pazljivo čez piščalko popotegniti ter jih s kakim vezilom povezati; maže ni treba nikake. Piščalke za ta način požlahnenja dobijo se lahko na dva načina. Ako jih je le malo potreba, poiščejo se spomladi, ko so pitani kostanje uže ozele neli, na njih ne še ozeleneli deli šib (mladike), katere se potem v podobi piščalk od lesa ločijo ter za požlahnitev porabijo. Ako se jih pa veliko potrebuje, potem se stori najboljšje, da se primerne šibe pitanega kostanja uže meseca februarija narežejo, ter v gorki kleti leže v pesek zakopljejo in večkrat z mlačno vodo polijejo. Do maja meseca postanejo tako spravljene šibe uže do dobrega sočne, in se porabijo za požlahnenje v piščalko.

Na vse zadnje morem še omeniti, da vsak pitani kostanj ali marún s staranjem drevesa postane v zrnji drobnejši in sicer tako, da se na prav starem drevesu pridelani uže zeló malo ali pa tudi prav nič od navadnega ne loči — razen takrat, če drevó v prav dobri zemlji raste ali pa, če se temu po umetni poti nasprotuje. Po umetni poti se pa zdrobljenju maruna v okom pride, ako se po zgledi Italijanov kostanjevo drevje večkrat pomladi, to je, ako se mu vsacih 12 do 15 let vse veje močno skrajšajo in prisečejo tako, da je drevo prisiljeno, nove veje narediti, na katerih se zrnje koj odebeli.